

Inkassoklagenemnda

Klagenemnd for inkassosaker mot forbrukere

Oslo, 15 mai 2006, vedtak sak 042-06

Klager: NN

Innklaget: Inkassotjenester AS, Boks 254 Lilleaker, 0216 Oslo

Saken gjelder: Om det er nødvendige omkostninger å iverksette tre saker på tre krav mellom samme parter, men som har forskjellig avtaleforhold. Om det er i strid med god inkassoskikk å iverksette inkasso når klager har dokumentert liten betalingsevne.

Thor Dahls gt. 1 A
Postboks 311, 3201 Sandefjord
Tlf.: 33 46 56 57 . Faks: 33 46 93 13
E-Mail: post@inkassoklagenemnda.no
Bankgiro: 2490.45.31525
Org.nr.: 971 317 612
www.klagenemnda.inkasso.no

1 Kravet

Klagen referer seg til tre forskjellige krav mot klager fra samme fordringshaver:

- 1) Blanko lån med restkrav på kr. 18 928 og renter kr. 2 344,95, inkassosalær kr. 4 050.
- 2) Lån sikret i fast eiendom med restkrav på kr. 369 837, inkassosalær kr. 5 000.
- 3) Usikret kreditt uten gjeldsbrev på kr. 6 498 og renter kr. 471,83, inkassosalær kr. 2 700.

2 Saksforholdet

På grunnlag av mislighold over 90 dager ble gjelden sagt opp, inkassovarsel ble sendt 20.01.05 for det siste kravet og 22.02.05 for de to første. Kravene ble overført til inkassoselskapet som 21.06.05 sendte tre separate betalingsoppfordringer.

Klager betalte deretter hovedstolen i kravet som refererte seg til lånet som var sikret i fast eiendom, 2), direkte til fordringshaver. Inkassoselskapet fastholdt i giro tilsendt 04.11.05 restkravet på inkassokostnader med kr. 5 000 knyttet til denne saken.

Varsel om tvangsfullbyrdelse etter tvangsfullbyrdsesloven § 4-18 ble sendt 02.12.05.

På bakgrunn av liten betalingsevne sendte klager klage til Bankklagenemnda 03.01.06 hvor han anførte at det var feil å sende kravene til inkasso når banken hadde kunnskap om at han hadde liten betalingsevne. Dokumentasjon for hans økonomiske situasjon fulgte vedlagt klagen.

Forordingshaver sendte tilsvaret til klagen 06.02.06 hvor det ble redegjort for misligholdet som grunnlag for å sende saken til inkasso, og hvor det ble vist til at klager ikke hadde kontaktet banken med orientering om sin arbeidssituasjon og heller ikke hadde fulgt opp avtale med sosialkontoret om at penger skulle overføres til dekning av boliglånet etter klagers instruksjoner.

Bankklagenemnda avviste klagen med begrunnelse at det lå utenfor nemndas mandat å vurdere om vilkårene for inndrivelse ved inkasso forelå for kravene og henviste til Inkassoklagenemnda.

Klager sendte 10.02.06 klage til Inkassoklagenemnda med forespørsel om nemnda kunne prøve spørsmålet om det var rett eller rimelig å sende kravet til inkasso. I forbindelse med saksforberedelsen ba Sekretariatslederen for Inkassoklagenemnda inkassoselskapet i tillegg til kommentarer til klagers påstander om en redegjørelse for om det var "nødvendige omkostninger" å kreve inkassosalær for tre separate saker.

3 Partene anfører

Klager anfører at det var feil å sende kravene til inkasso når fordringshaver hadde kunnskap om at han hadde svært liten betalingsevne.

Innklagede viser til fordringshavers redegjørelse for Bankklagenemnda, hvor det fastholdes at kravene er sendt til inkasso på grunnlag av misligholdet, og at fordringshaver ikke hadde mottatt orientering fra klager om hans arbeidssituasjon og manglende betalingsevne. Inkassoselskapet opplyser at det ikke har mottatt noen søknad om betalingsutsettelse i saken. Om det spørsmål som er reist av Inkassoklagenemndas sekretariat hevder innklagede at det dreier seg om tre separate saker med forskjellig avtalegrunnlag som krever ulik behandling,

og følgelig må registreres som separate inkassosaker. Selskapet fastholder kravet på inkassokostnader i alle tre sakene.

4 Inkassoklagenemndas syn på saken

Etter inkassoloven § 22 og avtale mellom Norske Inkassobyråers Forening og Forbrukerrådet av 20. februar 2003 om klagenemnd for inkassotjenester behandler Inkassoklagenemnda klage på inkassoselskaper i forbindelse med tvist om forpliktelser etter inkassoloven.

Klager anfører at det ikke var anledning til å iverksette utenrettslig inkassopågang på grunnlag av hans manglende betalingsevne. Skyldner var på det aktuelle tidspunktet sosialklient, og fordringshaver hadde kunnskap om dette da kravet ble oversendt til inkasso.

Det rettslige utgangspunktet for vurderingen fremgår i Ot.prp. nr. 2 (1987-88) side 120-121 om nødvendige omkostninger. Det må være åpenbart at inndrivingsforsøket ikke ville føre frem dersom det ikke skal anses som nødvendige omkostninger å iverksette utenrettslig inkassopågang:

Utgangspunktet er inkassoloven § 17, hvor det fremgår at skyldneren ”plikter å erstatte fordringshaverens nødvendige kostnader”. Spørsmålet om inkassosalær er nødvendige kostnader er kommentert i Ot.prp. nr. 2 (1987-88) side 120-121:

Kostnader ved utenrettslig inndrivning kan bli ansett helt eller delvis unødvendige dersom det var absolutt på det rene at inndrivingsforsøket ikke ville lykkes. Dette ville kunne være tilfellet dersom samme eller andre krav kort tid i forveien er forsøkt rettslig inndrevet uten hell.

Nemnda har i sin praksis lagt til grunn at manglende betalingsevne i utgangspunktet ikke fritar for inkassopågang. Ved utenrettslig inkassopågang gis skyldner en oppfordring til og mulighet for å søke å få til frivillige betalingsløsninger, eksempelvis ved å realisere aktiva som fast eiendom. Inkassoselskapet vil dessuten kunne iverksette tiltak for å forhindre foreldelse av kravet ved at skyldner erkjenner gjelden eller iverksette rettslig pågang.

Nemnda anser at det skal svært mye til for at skyldners økonomiske situasjon skal være slik at det ikke er anledning til å iverksette utenrettslig inkasso. I denne saken hadde klager fast eiendom på tidspunktet for iverksettelsen av inkassopågang, og omstendighetene med hensyn til skyldners betalingsevne kan ikke sies å ha ligget slik an at det ikke var anledning til å iverksette inkassopågang i saken.

I saken her finner nemnda grunn til også å vurdere om det er i samsvar med god inkassoskikk å kreve inkassosalær for hvert enkelt krav som er mottatt til innfordring, eller om de tre kravene burde vært slått sammen til en sak.

Utgangspunktet er også her inkassoloven § 17, hvor det fremgår at skyldneren ”plikter å erstatte fordringshaverens nødvendige kostnader”. I rundskriv G-106/89 til inkassoloven og inkassoforskriften fra Justisdepartementet er det uttalelser av interesse for saken på side 77 om gebyr for purring, inkassovarsel og betalingsoppfordring:

Gebyrmessig erstatning kan kreves for varselet. Hvis flere krav tas med i samme varsel, kan det bare kreves erstatning for ett varsel. I hvilken utstrekning det kan kreves erstatning for flere varsler for flere krav mellom samme fordringshaver og skyldner, vil bero på nødvendighetskriteriet i inkassolovens § 17, 1. ledd. Hvis en fordringshaver har mange krav overfor samme skyldner, kan det etter omstendighetene bli ansett som unødvendige kostnader dersom ikke alle kravene tas med i ett varsel, særlig hvis kravene har en viss sammenheng.

På side 82-83 er det uttalelser om skyldnerens maksimale erstatningsplikt for utenrettslige inndrivingskostnader:

Det må tas stilling til om man står overfor ett eller flere krav. Selv om en formelt står overfor flere krav, kan det etter omstendighetene være i strid med nødvendighetskriteriet i inkassolovens § 17,

1.ledd å kreve erstatning i samsvar med maksimalsatsene for hvert enkelt krav i en situasjon hvor f eks en fordringshaver har mange krav mot en og samme skyldner. En slik situasjon kan føre til at innkrevingsarbeidet samlet sett blir mye enklere. Uavhengig av om en formelt har for seg flere krav, bør kravene dessuten ses under ett dersom fordringshaveren og eventuelt inkassatoren i sine kravbrev m v har behandlet kravene samlet. Summen av kravene slik som angitt i (forskriftenes) § 2-2 annet ledd, vil i så fall være avgjørende for hvilken maksimalsats som kommer til anvendelse.

Inkassoklagenemnda legger etter dette til grunn at fordringshaver/inkassator ikke uten videre har anledning til å beregne inkassosalær for hvert enkelt krav som mottas til innfordring fra samme fordringshaver.

En grunn til å behandle sakene separat i forbindelse med den utenrettslig inndrivningen, kan være at innkrevingsprosessen krever forskjellige saksbehandlingsprosedyrer. I nærværende sak er det forskjellige avtalegrunnlag for kravene.

For krav 1 og 2 foreligger det tvangsgrunnlag i form av gjeldsbrev. For krav 2 foreligger det i tillegg pant som sikkerhet for kravet. Kreditor har i disse sakene anledning til å unnlate å påføre inkassokostnader overhodet ved å begjære hhv. utlegg og tvangssalg etter tvangsfullbyrdelseslovens regler. Det anses likevel nødvendig å påføre saken inkassokostnader fordi nemnda finner det klart at § 17 ikke kan tolkes slik at kreditor "tvinges" til å påføre skyldner den belastning det er å iverksette direkte tvangsinn drivelse. Før det går til et så alvorlig skritt, må det være anledning til en mildere form for inndrivning gjennom inkassopågang.

For krav 3 foreligger det ikke tvangsgrunnlag, det dreier seg om uomtvistet, usikret kreditt uten gjeldsbrev. Den normale innkrevingsprosess vil være utenrettslig inkassopågang før kravet oversendes forliksrådet for å etablere tvangsgrunnlag, alternativt direkte inndrives med skriftstykket som tvangsgrunnlag hos namnsmannsapparatet.

De tre foreliggende kravene fremstår etter dette som ulike krav med forskjellige grunnlag som krever ulike saksbehandlingsprosedyrer til ulik tid, samt forskjellig grad av tvang. Nemnda anser at selskapet har handlet i samsvar med god inkassoskikk ved å registrere sakene som tre separate inkassosaker.

5 Vedtak

Klagen gis ikke medhold.

Iver Huitfeldt
Inkassoklagenemndas leder